

Møteprotokoll ST 1 - 25

Utvalg: Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga
álbmotmeahccestivra

Møtested: Digitalt, Teams

Dato: 31.01.2025

Tidspunkt: 9:00 - 10:00

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Birger Knudsen	Leder	Vardø kommune
Elise Lund Holm	Medlem	Båtsfjord kommune
Willy Pedersen	Medlem	Finnmark fylkeskommune
Bård Kostamo Olsen	Medlem	Unjárgga gielda - Nesseby kommune
Wenche Pedersen	Medlem	Vadsø kommune

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
Ingvild M. L. Halvorsen	Medlem	Sametinget - Sámediggi
Frank Inge Sivertsen	Medlem	Sametinget - Sámediggi

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
Torill Olsen	Ingvild M. L. Halvorsen	Sametinget - Sámediggi

Merknader:

Wenche Pedersen deltok frem til kl. 09.30. ang. uttalelsen til 420 KV linjen.

Øvrige frammøtte:

Navn

Geir Østereng, sekretær

Godkjenning protokoll

Birger Knutsen (leder)

Elise Lund Holm

Vi bekrefter med underskriftene våre at det som er ført på de sidene vi har signert i møteboka, er i samsvar med det som ble vedtatt på møtet.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 1/25	Registrering av deltakere, beslutningsdyktighet		
ST 2/25	Godkjenning av innkalling og saksliste, valg av elektronisk underskrivere		
ST 3/25	Høringsuttalelse til oppstart og høring av melding og planprogram for vindkraft i Finnmark, Varanger – Varangerhalvøya nasjonalparkstyre (vedlagt)		2023/11294

ST 1/25 Registrering av deltakere, beslutningsdyktighe

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra - 31.01.2025

Vedtak

Frank Inge Sivertsen meldte forfall like før møtet, vara ble ikke innkalt.
Ingvild M. L. Halvorsen meldte forfall i god tid, vara Torill Olsen møtte i hennes fravær.

ST 2/25 Godkjenning av innkalling og saksliste, valg av underskriver

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra - 31.01.2025

Vedtak

Innkalling og saksliste godkjent. Elise Lund Holm valgt som godkjenner av protokoll i tillegg til styreleder. Enstemmig.

ST 3/25 Høringsuttalelse til oppstart og høring av melding og planprogram for vindkraft i Finnmark, Varanger – Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra - 31.01.2025

Behandling

Som innstilt, med noen tilføyelser:

420 KV – linja – konsesjon

- ✓ *Erfaringer fra tilsvarende prosjekt av samme størrelse implementeres mht. å sikre at de beste avbøtende tiltak benyttes. De beste avbøtende tiltak for å begrense uheldig påvirkning på naturmangfold og vegetasjon i både prosjekt og driftsfase skal pålegges ansvarlig utbygger, og pålegges linjeeier i driftsfasen.*
- ✓ *Oppfølgingsprogram etter en eventuell realisering må kartlegge problemområder for naturmangfold mht. evt. høyere frekvens for påflyging av fugl/ elektrisjon enn normalen – slik at punkttiltak kan iverksettes som bla. justering av linjetrasè, merking av linje for å hindre påflyging eller strekk med linje i bakken.*

Hamnefjell vindkraftverk trinn 3 og Rubbedalshøgda vindkraftverk – utredningsprogram

- ✓ *Bruk av fugleradar ansees som nødvendig i begge prosjektene for å kunne utrede påvirkning og effekt på fugletrekket og effekt på fuglebestandene i området og på Varangerhalvøya forøvrig.*
- ✓ *Total påvirkning på naturmangfoldet og konsekvensene av allerede to eksisterende vindkraftverk (Hamnefjell 1 og 2) sammen med ytterligere to planlagte, med eventuelle nye kraftlinjer må sees i sammenheng og oppsummeres jamfør Naturmangfoldlovens § 10 (vurdering av samlet belastning).*

Øst-Finnmark har en sårbar natur i utgangspunktet med tynt jordsmonn og leveområder for en rekke trua arter som er i en negativ utvikling, hvor en rekke arter allerede er fåtallig. Dette må ilegges vekt ved vurdering av utredningsprogram og krav til innhenting av kunnskap for å kunne belyse eventuelle effekter av prosjektene på naturen og naturmangfoldet.

Enstemmig.

Forvalters innstilling

Varangerhalvøya er funksjonsområde for en rekke spesielle arter som er fåtallig og truet. Dette er bl.a. snøugle (*kritisk truet*), dverggås (*kritisk truet*, Prioritert art) og fjellrev (*sterkt truet*). Området er nasjonalt viktig for tundrasædgyess (sårbar) med myteområder med flest fugl. En rekke arter knyttet til kyst og landskapsvernområdene, naturreservatene er også rødlistet og er i tilbakegang. I 2011 ble dverggåsa en prioritert art med egen forskrift. Sommeren 2024 landet en av to gps-merkede dverggjess i Varangerhalvøya nasjonalpark opplyser Birdlife.

Forslag til plan- og utredningsprogram for Rubbedalshøgda vindkraftverk på Varangerhalvøya sier at «halvøya er et av de mest betydningsfulle områdene for fugletrekk i Norge. Området

er kjent for sitt rike fugleliv og er et viktig stoppested for trekkfugler som krysser Barentshavet.»
- sitat slutt.

Frafall av enkeltindivider pga. økt nedbygging og negative effekter av nye barrierer i landskapet i trekkruiter i omegn av nasjonalparken ansees for å kunne forsterkerke negativ utvikling for små bestander på hele halvøya. Menneskenes nedbygging og endring av fuglenes leveområder framholdes som den aller viktigste årsaken til norske fuglebestanders tilbakegang. Bestand av dverggås i Norge er under 50 par og er den mest truede bestand i Eurasia.

Enkelte arter er så fåtallig at tilfeldigheter kan bidra til å avgjøre om arten lever videre eller blir ført på listen over utrydda dyrearter i Norge. Snøugle og dverggås er kandidater spesielt for området med sine trekkruiter. Påvirkning på fugler er spesielt viktig å utrede i nye prosjektutredninger for vindmøller og kraftlinjer.

Dersom det skal oppføres nye kraftledninger bør det sterkt vurderes å merke ledningene med fugleavvisere langs kritiske deler av traséen for å redusere kollisjonsrisiko.

Om prosjekter blir en realitet bør det avsettes midler til oppfølgingsprogram, som kan kartlegge omfang av kollisjoner ved å søke systematisk etter kollisjonsofre langs traseene for kraftlinjer og ved turbiner for å danne seg et bilde av omfanget av eventuelle kollisjoner gjennom året for hvert prosjekt, og for å vurdere ytterligere avdempende tiltak der det er nødvendig etter eventuell oppføring. Dette gjelder også eksisterende nett tilknyttet samme eier slik at samlet kollisjonsrisiko på hele nettet reduseres. Programmet bør gjennomføres av uavhengig aktør og føres tilsyn med av NVE.

Utredningsprosjektene bør bidra med ressurser i utredningsfase til å kartlegge dverggås, sædgjess, snøuglers trekk slik at kunnskap om trekkruiter bedres, for effektive forebyggende tiltak på de mest aktuelle strekk for kraftledninger og punkter for vindkraftverk.

Effekten av påvirkning av prosjektene til de nevnte arter bør vurderes helhetlig jamfør Naturmangfoldlovens § 10, og ved manglende kunnskapsgrunnlag bør Naturmangfoldlovens § 9 Føre -var -hensyn ilegges avgjørende vekt.

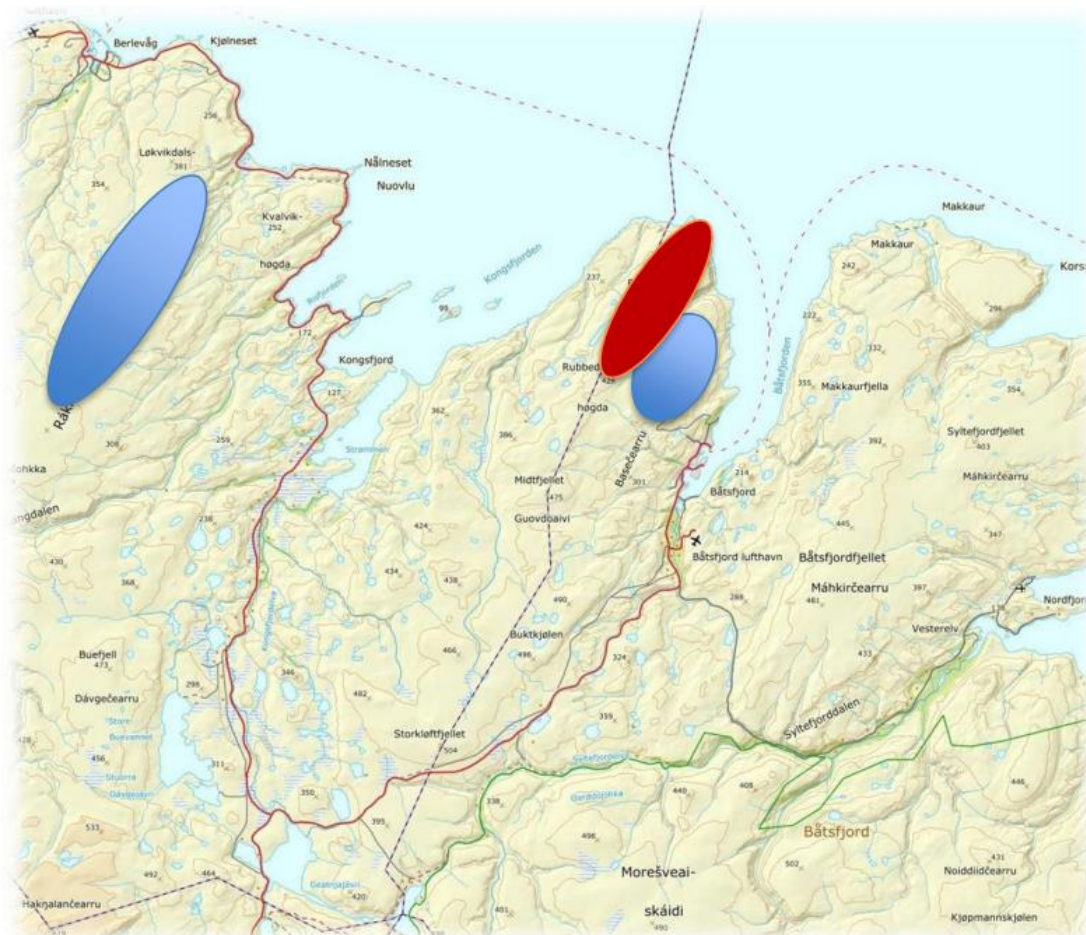
420 KV kraftledning Lebesby – Seidafjell – konsesjon

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre vil understreke viktigheten av at avbøtende tiltak for påvirkning på fugletrekket gjennomføres, for å hindre påflygning og elektrisjon.

Eventuell påvirkning på snøugler er ikke nevnt i konsekvensutredningen, som er en svakhet (tatt ut – stemmer ikke). Snøugla flakker fra fjellområde til fjellområde på våren før den velger hekkeområde og samlet risiko jamfør Naturmangfoldlovens § 10 bør vurderes av alle vindparkprosjektforslag på Varanger og Nordkinn. I gode lemenår kan de hekke i Varanger og på Ifjordfjellet eller Nordkinn, avhengig av hvor det er best lemenbestand det enkelte år.

På Ifjordfjellet er det en rekke eldre fjellrevhi som potensielt kan gjenetableres de neste årene, dette som bieffekt av tiltak for å bevare fjellreven i Varanger og nødvendige hensyn må i hensyntas til eventuelle hilokaliteter. Foregående vinter var det observasjoner av fjellrev i fjellområdet.

Innspill til melding om forslag til plan- og utredningsprogram for Hamnefjell vindkraftverk trinn 3

Figur 3 Oversikt over vindkraftverk i Båtsfjord Kommune. Raccocearru sør for Berlevåg, og Hamnefjell nordvest for Båtsfjord, markert med blått. Ny lokalitet, utvidelse Hamnefjell er markert med rødt.

Eventuell risiko for påvirkning på fuglebestandene må være mest mulig avklart på forhånd. Høyde og arter som inngår i fugletrekk bør avklares ved bruk av fugleradar i utredningsfasen. Høyde på fugletrekket bør gis betydning for egnet høyde på mølleblader.

Dersom det inngår i planene å oppføre nye kraftledninger bør det sterkt vurderes å merke ledningene med fugleavvisere langs kritiske deler av traséen for å redusere kollisjonsrisiko, samt søke systematisk etter kollisjonsofre for å danne seg et bilde av omfanget av eventuelle kollisjoner og hvilke arter som berøres.

Påflyging av fugl på linjer og møller i høyfjellet vil kunne bidra til at arter som rødrev får bedre kår, som igjen er en konkurrent for fjellreven. Området er såpass vegetasjonsfattig at det er egnet for at høyfjellsarter som fjellreven kan finnes i området. Arten har økt sin utbredelse på

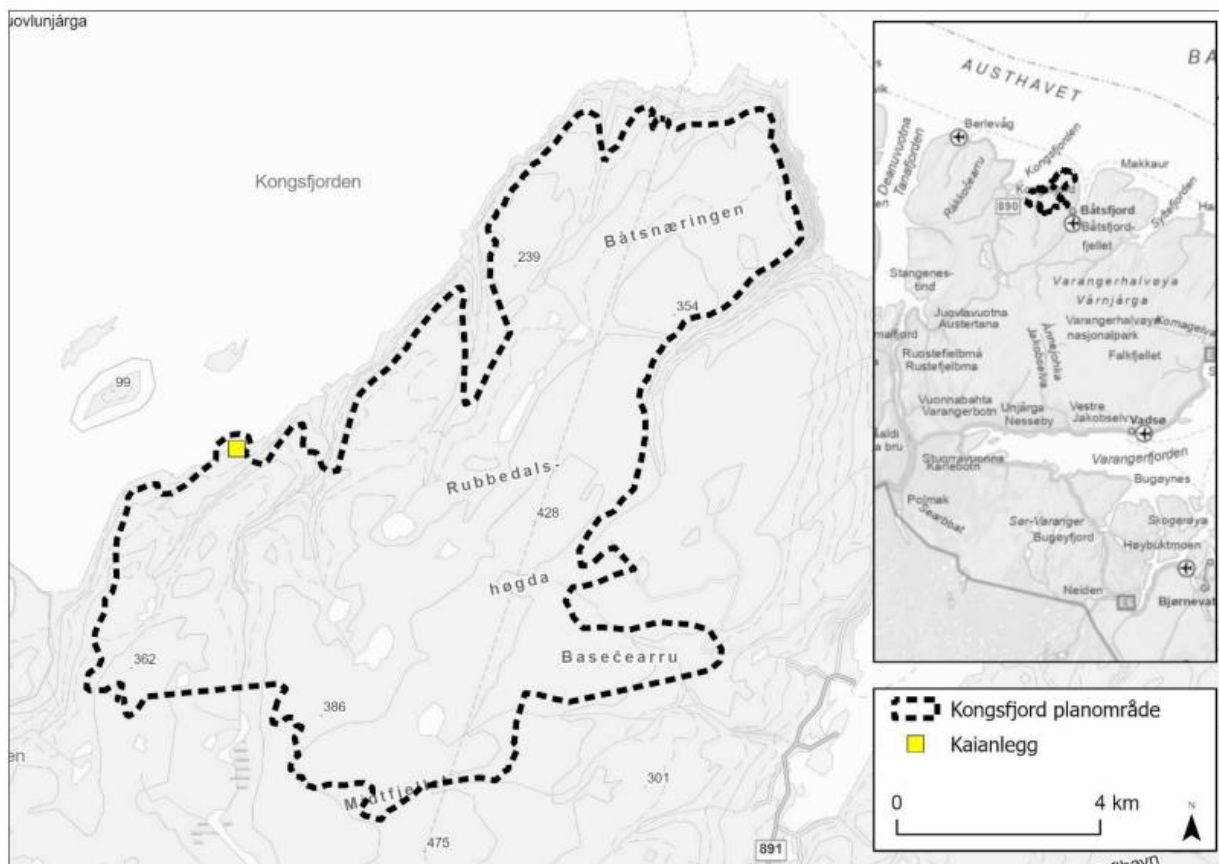
halvøya siden tiltak ble igangsatt i nasjonalparken og individer har også vært observert ved Båtsfjord by.

Innspill til oppdatert melding med forslag til plan- og utredningsprogram – Rubbedalshøgda

Eventuell risiko for påvirkning på fuglebestandene må være mest mulig avklart på forhånd. Høyde og arter som inngår i fugletrekk kan avklares ved bruk av fugleradar i utredningsfasen. Høyde på fugletrekket bør gis betydning for egnet høyde på mølleblader. Et program for oppfølging av uavhengig aktør også eventuelt etter oppføring for å kartlegge eventuelle fuglekollisjoner og effekter på naturmangfold bør etableres, slik at avbøtende tiltak på de mest aktuelle lokaliteter kan bør etableres

Dersom prosjektet realiseres bør valg av kraftmaster velges utfra type som gir minst risiko for fugl mht. på flyginger. Områdets geografi og størrelse tilsier at konsekvensene for fugl må vurderes svært godt. Området ligger nært et naturreservat som skal ivareta fuglebestander med en rekke trua arter. Bestandene på Varangerhalvøya har interaksjon og medfører arealbeslag og installasjoner i en skala som kan gi såpass mange kollisjoner, at det har risiko for å kunne påvirke halvøyas bestander av flere fuglearter på sikt. Etablerte anlegg av vindmøller og kraftledninger må tas med i en samlet vurdering.

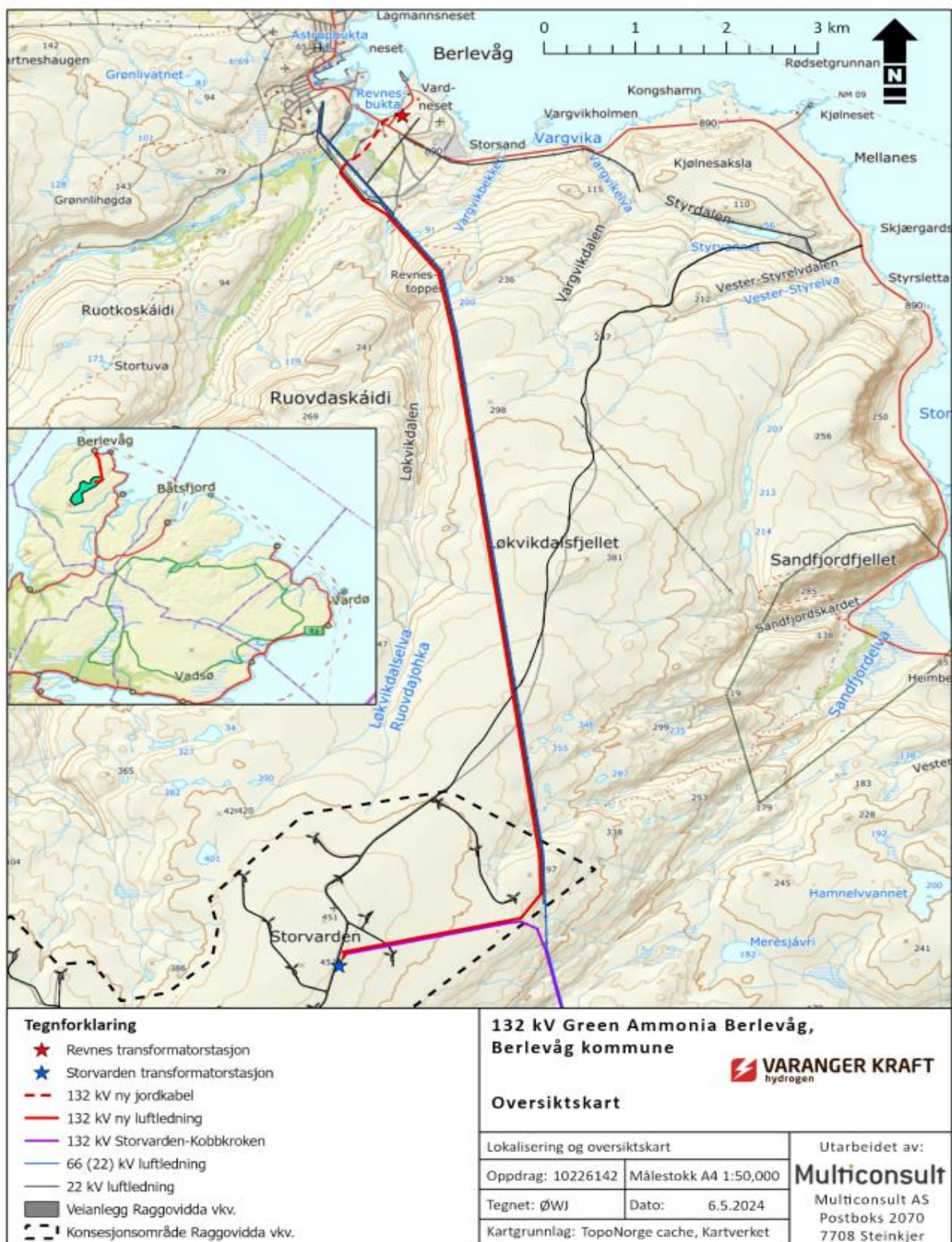
Påflyging av fugl på linjer og møller i høyfjellet vil kunne bidra til at arter som rødrev får bedre kår, som igjen er en konkurrent for fjellreven. Området er såpass vegetasjonsfattig at det er egnet for at høyfjellsspesialist som fjellreven kan finnes i området. Arten har økt sin utbredelse på halvøya siden tiltak ble igangsatt i nasjonalparken og individer har også vært observert ved Båtsfjord by.

Figur 4-1: Geografisk plassering og foreløpig planområde for Rubbedalshøgda vindkraftverk.

Innspill til konsesjonssøknad og konsekvensutredning for ny 132 kv kraftledning Storvarden – Renes og ny Revnes transformatorstasjon

Figur 1. Lokalisering og oversiktskart med omsøkt 132 kv Storvarden-Revnes og Revnes transf.stasjon.

Ny kraftledning bør utredes mht. påvirkning på fugl, og beste valg av forebyggende tiltak på utvalgte strekk mht. masttyper, høyde og plassering. Etter realisering bør det utredes om de beste forebyggende tiltak mht. å unngå fuglekollisjoner er gjennomført på hele traseen.